
Konferencja poświęcona życiu literackiemu okresu romantyzmu.

Biuletyn Polonistyczny 12/35, 24-26

1969

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez **Muzeum Historii Polski** w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

4. KONFERENCJE NAUKOWE

A. KONFERENCJA POŚWIĘCONA ŻYCIU LITERACKIEMU OKRESU ROMANTYZMU

/Instytut Badań Literackich, Warszawa 26 - 27 XI 1968/

Na program Konferencji złożyły się następujące referaty:

Janina Kamionkowa /IBL Warszawa/	- Życie literackie. Jego zasięg i problematyka w świetle propozycji socjologii literatury
Jarosław Maciejewski /UAM Poznań/	- Życie literackie Wielkopolski w okresie romantyzmu
Zdzisław Jagoda /UJ Kraków/	- Życie literackie Krakowa w okresie romantyzmu
Zdzisław Libera /UW Warszawa/	- Salony literackie i ich rola w życiu kulturalnym Warszawy
Marian Maciejewski /KUL Lublin/	- O listach prenumeratorów /komunikat/
Przysztof Pomian /Inst.Fil.i Socj. Warszawa/	- O roli muzeów w pierwszej połowie XIX w.
Aleksander Wallis /Inst.Fil.i Socj. Warszawa/	- Informacje biograficzno-statystyczne jako źródło do badania procesów kulturowych
Zofia Florczak	- Z doświadczeń metodologicznych studiów nad socjologią pisarstwa XVI w. /komunikat/.

W programie Konferencji przewidziano również dyskusję nad projektem utworzenia kartoteki życia literackiego romantyzmu. W Konferencji brało udział ok. 60 pracowników naukowych, w tym większość spoza Warszawy.

Referat dr Janiny Kamionkowej miał charakter sprawozdawczo-informacyjny. Autorka wyczerpująco omówiła najważniejsze propozycje metodologiczne socjologii literatury, przy czym za fazy podstawowe uznała: pozytywizm, koncepcje marksistowskie, antyfilozoficzną myśl formalistów, współczesne tendencje do łączenia opisu życia literackiego z teoriami zachowań oraz komunikacji.

W dyskusji zabierał głos m.in. prof. Czesław Z g o - r z e l s k i, który przedstawił propozycje dotyczące wyodrębnienia socjologii literatury w ramach jej historii jako osobnego zagadnienia badawczego.

Doc. Jarosław M a c i e j e w s k i, referując zagadnienie stosunków kulturalnych w Wielkopolsce w latach 40-ych, uwytklił kwestię zależności rozwoju literatury od ówczesnej sytuacji politycznej. Na tym tle staje się zrozumiałe znaczne - choć krótkotrwałe - ożywienie kulturalne dzielnicy poznańskiej w okresie romantyzmu.

Dr Zdzisław J a g o d a, mówiąc o życiu literackim Krakowa lat 1831-1840, zwracał uwagę przede wszystkim na rozwój publicystyki i na ostrość polemik prasowych odbijających istniejące kontrowersje między ugrupowaniami politycznymi.

W dyskusji nad referatami dotyczącymi życia literackiego Wielkopolski i Krakowa postulowano rozszerzenie zarówno zakresu problematyki, jak materiału dokumentacyjnego.

Referat prof. Zdzisława L i b e r y dotyczył przede wszystkim przemian historycznych form salonu literackiego oraz jego kulturalnego znaczenia. Do tych spraw nawiązała także dyskusja, w której domagano się wyraźniejszego rozróżnienia salonu literackiego od quasi-salonu, a także zastanawiano się nad kryteriami doboru towarzystwa w salonach.

Komunikat mgra Mariana M a c i e j e w s k i e g o ukazał, jak interesujące możliwości interpretacyjne kryje w sobie pozornie tak skromny temat, jak listy prenumeratorów. Autor potrafił wyciągnąć istotne wnioski, dotyczące demokratyzacji czytelnictwa, przemian struktury odbiorców książki, a także stosunku autora do adresata.

Ożywioną dyskusję wywołał referat doc. Krzysztofa P o - m i a n a. Autor powiązał powstanie w okresie romantyzmu nowoczesnego typu muzeum z przemianami postaw estetycznych, a te z kolei - z powstaniem społeczeństwa typu nowoczesnego. Nowe spojrzenie na sztukę Średniowiecza, odkrycie w niej wartości korelujących z romantycznym światopoglądem - to wyraz nowego rozumienia sztuki. Referat opracowany został na podstawie materiałów historii kultury francuskiej - dyskutanci wskazywali na paralele z sytuacją w ówczesnej Polsce.

Dr Aleksander W a l l i s w swym komunikacie zwrócił uwagę na zalety i niedociągnięcia programu badań biograficzno-statystycznych nad grupą zawodów twórczych. W dyskusji dr Jerzy J e d l i c k i przypomniał, że podobne badania przeprowadzane były w Instytucie Historii PAN.

Dr Zofia F l o r c z a k ukazała na podstawie swoich badań nad literaturą wieku XVI, jak ważne informacje interpretacyjne w zakresie życia literackiego nasuwa zbadanie środowiska geograficznego i pochodzenia społecznego pisarzy. W dyskusji podkreślano, jak cenna byłaby możliwość przeprowadzenia podobnych badań dla literatury romantyzmu.

Tezy dr Janiny K a m i o n k o w e j posłużyły za punkt wyjścia do ogólnej dyskusji nad możliwością i celowością założenia kartoteki życia literackiego romantyzmu. Dyskutanci wypowiadali się sceptycznie o projekcie, podkreślając utopijność założenia - i ze względu na ogromną liczbę ludzi, których należałoby przy tym zatrudnić, i na niemożność uchwycenia w schemacie kartoteki najważniejszych problemów, jak np. kwestia smaku literackiego czy mentalności narodowej. Prof. Z g o r z e l s k i zaproponował, by zamiast zakładania kartoteki przystąpić raczej do opracowania kroniki życia literackiego, co wydaje się bardziej realne i łatwiejsze do wykonania - przy współdziałaniu poszczególnych ośrodków polonistycznych.

Wiążących decyzji w czasie zebrania nie podjęto. Przewiduje się natomiast kontynuowanie dyskusji o możliwościach stworzenia programu prac z zakresu życia literackiego romantyzmu prowadzonych przez wszystkie ośrodki polonistyczne kraju.

Na podstawie obszernego sprawozdania dr E. Nawrockiej, przygotowanego do "Pamiętnika Literackiego", opracowała

dr Alina Kowalczykowa

B. KONFERENCJA POŚWIĘCONA
ZAGADNIENIOM SŁOWIAŃSKIEJ METRYKI PORÓWNAWCZEJ

Warszawa, 21 - 24 maja 1969 r.

W dniach 21-24 maja 1969 roku odbyła się zorganizowana przez Instytut Badań Literackich Konferencja naukowa poświę-